

VÄSTERÅS  
0

Förvaltn.  
Kommun  
Vesterås.  
(Bz)

# Undervisning

för

## Manskapet

vid

Vesterås fasta brandkår.



Vesterås, A. F. Berghs Boktryckeri, 1900.



# Inledning.

## § 1.

1:o) Vesterås fasta brandkår är på militärisk fot ordnad och står under omedelbart befäl af brandchefen.

Brandchefen är berättigad till ovilkorlig lydnad från öfriga befälets och manskapets sida.

2:o) Brandchefen är ansvarig för, att stadens brandväsende är i öfverensstämmelse med den för Vesterås stad gällande brandordning, och skall tillse, att brandkåren är väl öfivad samt att hvar och en vid kåren anställd fullgör sina skyldigheter och förhåller sig väl så inom som utom tjensten.

3:o) Graderna inom brandkåren äro:

*Brandchef.*

*Stadssergeant och vice brandchef.*

*Brandkorpral.*

*Vice korpral.*

*Brandkonstaplar.*

4:o) Brandkåren är förlagd i polis- och brandstationen, der för närvarande minst 5 man om dagen och 10 man om natten jemte befäl skola vara färdiga till utryckning. Dessutom bestrides vaktgöringen nattetid inom staden af för närvarande 5 enkla nattpatruller.

---

## Första kapitlet.

### § 2.

#### Allmänna bestämmelser.

1:o) Brandkonstapel skall beflita sig om att väl känna och noggrant uppfylla sina skyldigheter såväl i som utom tjensten.

Känner han ej huru en tjensteåtgärd rätt skall utföras, bör han derom fråga sin närmaste förman.

2:o) Brandkonstapel bör städse med god urskiljning välja ett godt umgänge och genom sitt uppträdande och sin vandel visa sig värdig den kår han tillhör.

3:o) I öfverensstämmelse med det kontrakt brandkonstapel vid sitt antagande underskrifvit, är han förbunden att såväl i som utom tjensten visa förman vördnad och hörsamhet och att med ovilkorlig lydnad fullgöra sin tjenst. Han skall noga ställa sig till efter rättelse alla de föreskrifter och bestämmelser, som äro af vederbörande fastställda eller framdeles komma att fastställas.

4:o) Förman för brandkonstapel är en hvar af högre grad inom brand- och poliskåren.

5:o) Brandkonstapel får af besökande i brand- och polisstationen icke emottaga drickspengar.

Samma förbud gäller äfven under alla förhållanden, då brandkonstapel är i tjenstgöring.

Vidare är brandkonstapel förbjudet att åtaga sig uträttandet af uppdrag eller ärenden åt främmande personer, så vidt de ej stå i sammanhang med något hvad till tjensten hör.

Han får ej heller under några förhållanden åtaga sig särskildt arbete, eller så kalladt handsölände.

Spel om penningar eller penningars värde är brandkonstapel förbjudet.

6:o) Anmälanden i tjensten gör brandkonstapel hos sin närmaste förman.

7:o) Brandkonstapel bör känna:

a) namn och läge på alla stadens gator;

b) platsen för alla i staden uppsatta brandskåp, brandposternas läge, brandvakar, samt läget på de spruthus i hvilka eldsläckningsmateriel förvaras.

8:o) Till namn och utseende bör brandkonstapel känna, och med militärisk honnör hälsa nedan uppräknade personer:

Landshöfdingen, Magistratens och Brandnämndens ledamöter, Stadsfullmäktiges ordförande och

vice ordförande, Drätselkammarens ordförande, Biskopen, Domprosten och i staden boende regementschef.

9:o) Brandkonstapel får ej under sin tjenstetid ingå äktenskap.

### § 3

#### **Klädsel och persedelvård.**

1:o) Brandkonstapel skall, då han är i uniform, vara noggrant klädd efter gifna föreskrifter. Han får ej begifva sig utom stationen utan att vara ordentligt och snyggt klädd.

2:o) Alla till brandkonstapel utlemnade persedlar skall han väl vårda och hålla i godt stånd, samt genast anmäla om något skadats eller förkommit. Mindre bristfälligheter å dessa bör han själf kunna afhjälpa.

3:o) Vid återkomst från vakt eller eldsvåda, så ock efter slutad exercis, skall brandkonstapel genast rengöra alla nyttjade persedlar och dem efter gifven föreskrift förvara eller aflemna.

4:o) Brandkårens persedlar få vid strängt ansvar icke försäljas, pantsättas, utlånas, bortbytas eller på annat sätt förskingras.

Om genom brandkonstapels egen vårdslöshet någon af de till honom utlemnade persedlar skadas eller förstöres, är han skyldig att ersätta densamma.

### § 4.

#### **Helsning och honnör.**

1:o) Vid all helsning skall brandkonstapel iakttaga god hållning och medelst hufvudets vridning se på den person, på hvilken han helsar, samt lemna rum för honom att gå förbi. Mötes förman i trappa eller förstuga, der utrymmet är inskränkt, skall han gå åt sidan och göra vändning åt förmannen, medan denne går förbi.

2:o) Civilklädd brandkonstapel aftage vid helsning hufvudbonaden.

## § 5.

**Aflöning och underhåll.**

1:o) För sin tjänstgöring erhåller hvar och en af manskapet aflöning och underhåll.

2:o) Med aflöning förstås penningar, som för brandkonstapel för närvarande utgöres af 25 kr. i månaden; dessutom erhålla efter Polis- och Brandchefens beprövande, de brandkonstaplar, hvilka efter 1 års oförvitlig tjänstgöring kvarstå i kåren, ett lönetillägg af 5 kr. i månaden. Aflöning utfaller hvarje månad och utbetalas mot karlens qvitto den första helgfria dagen i påföljande månad med de inskränknningar, som finnas omförmälda i mom. 5 här nedan samt i det med honom upprättade kontrakt.

3:o) Med underhåll förstås manskapets förseende med kläder, mat och husrum.

4:o) Då brandkonstapel, genom det underhåll han åtnjuter, är i tillfälle göra besparingar af sin aflöning, så skall han genom brandchefen för hvarje månad insätta minst 10 kr. i Vesterås stads sparbank.

5:o) Under längre tid permitteradt eller insjuknadt manskap skall under tiden för bortovaron afstå sina löneförmåner till den, som tjensten förrättar.

6:o) Enligt kontrakt är äfven brandkonstapel underkastad afdrag å lönen för begångna förseelser.

Brandkonstapel skall själf betala sina krono- och kommunalutskylder.

***Andra kapitlet.***

## § 6.

**Allmänna ordningen inom brandstationen.**

1:o) Kl. 8 f. m. skall brandkonstapel — som ej är till tidigare tjänstgöring beordrad — uppstiga, själf bädda sin säng, tvätta, kamma och kläda sig,

dock få de som tjenstgjort under efternatten, hvila till kl. 8,<sup>30</sup> f. m.

2:o) Kasernens städning förrättas af manskapet turvis enligt veckohafvande korpralens fördelning samt skall vara verkställd före kl. 9,<sup>30</sup> f. m., då morgonvisitation hålles af Stadssergeanten eller i hans frånvaro af veckohafvande korpralen.

3:o) Vid de bestämda måltidstimmarne, nämligen:

frukost	kl. 8, <sup>30</sup> —9, <sup>30</sup> f. m.
middag	„ 12, <sup>30</sup> —1, <sup>30</sup> e. m.
aftonmåltid	„ 8, <sup>30</sup> —9, <sup>30</sup> e. m.

skall allt tjenstfritt manskap omedelbart infinna sig i matsalen och intaga sina platser.

4:o) Högljudt prat, gräl och svordomar få ej förekomma i matsalen eller logementen.

5:o) Tobaksrökning är inom stationen icke tillåten annat än i logement och å gården, dock icke under de tider, då exercis eller annat allmänt arbete pågår, ej heller efter aftonmåltiden.

6:o) Öl, bränvin eller andra starka drycker må icke införas i eller förtäras inom stationen, såvida de icke utgöra extra förplägning.

7:o) I logementen skall en hvar tillse att ljus ej onödigtvis brännes och att ej flere lågor användes än som behöfligt är, äfvenså lågornas släckning och reglering för natten.

8:o) Obehörigt folk, såväl män som kvinnor, äfvensom för förseelse afskedad brandkonstapel, få ej insläppas i brandstationen.

## § 7.

1:o) Brandkonstapel får icke utan permission hvarken dag eller natt aflägsna sig från stationen.

Det är dock medgifvet för manskapet att å lediga stunder uppehålla sig i grannskapet af brandstationen, dock alltid under noggrannaste iakttagande af möjligen förekommande uttryckningssignal från brandstationen.

2:o) Tillfällig permission för kortare tid begäres direkte hos stads sergeanten eller veckohafvande korpulen.

Permission öfver natten eller från exercis- och arbetstider begäres hos brandchefen. Vid återkomst om dagen, göres anmälan till den, som permissionen beviljat. Vid återkomst om natten anmäle sig brandkonstapel å polisvaktkontoret hos jourhafvande konstapeln, som antecknar ankomsttiden, hvilken dagen derpå rapporteras till Stads sergeanten.

Permission för längre tid och permission till ort utom staden begäres skriftligen hos brandchefen.

3:o) Inom staden permitterad brandkonstapel skall, i händelse af eldsvåda, ofördröjligen inställa sig vid brandstället och anmäla sig hos den, som der förer befälet.

## § 8.

### Skyldigheter på vakt och såsom patrull.

1:o) Då brandkonstapel är kommenderad på vakt skall han vara särdeles påpasslig och beredd att skyndsamt på första tillsägelse utrycka fullständigt klädd.

Om dagen får vaktmanskap icke afkläda sig vid annat tillfälle, än då putsning sådant fordrar.

Brandkonstapel på vakt får ej ett ögonblick af lägsna sig från brandstationen utan tillstånd af brandchefen eller stads sergeanten.

2:o) Brandkonstapel såsom patrull skall alltid vara uppmärksam. Han får ej inlåta sig i vidlyftiga samtal, utan lemna korta och höfliga svar, då han om något tillfrågas.

3:o) Då brandkonstapel aföser patrull gör han sig hos den afgående underrättad om något anmärkningsvärdt passerat, om några tillfälliga order blifvit för patrullen utfärdade eller om eljes något särskildt skall af honom iakttagas eller uppmärksammas.

4:o) Patrull skall ställa sig till noggrann efter rättelse de för de olika vakt distrikten utfärdade instruktioner.

## § 9.

**Klagomål.**

1:o) Anser sig brandkonstapel genom erhållen befällning lida orätt, måste han först lyda, men ege sedan rätt att klaga hos den förman, som är närmast högre än den, som gifvit befällningen.

2:o) Klagomålen skola alltid framföras med höflighet.

3:o) Finnes klagomålen ogrundade, straffas den klagande strängt.

**Tredje kapitlet.**

## § 10.

**Veckohafvande korpralen.**

Veckohafvande korpralen får på grund af sin tienstgöring ej från stationen aflägsna sig utan befälets tillstånd.

Veckohafvande korpralen åligger:

- att* hafva noga tillsyn öfver allmänna ordningen och snyggheten inom stationsområdet och logementen;
- att* tillhålla manskapet att hafva sängarne väl bäddade och tillse att skodon, klädespersedlar och skrinen äro på sina bestämda platser;
- att* tvättfaten efter begagnandet tömmas och sköljas samt att kranarne stängas;
- att* luftventilerna om natten alltid hållas öppna och att ljus icke onödigtvis brännes m. m.
- att* ansvara för att manskapet på härför bestämda tider uppstiger, uppbäddar sina sängar samt tvättar och kammar sig;
- att* logementen omedelbart härefter vädras, sopas och städas;
- att* manskapet vid exercis och arbetstider beger sig till uppställningsplatsen klädt enligt order;

- att* öfvervaka att efter kl. 9 e. m. tystnad och stillhet äro rådande i logementen, på det ej någons nattro må störas;
- att* tillse att huggen ved finnes å anvisade platser och att värmeugnarne skötas och regleras;
- att* ansvara för ordning och snygghet inom badrummet;
- att* tillse att kloakbrunnarne rensas på derfor bestämde tider samt att anbefaldt antal brandvakar vintertiden hållas öppnade;
- att* ansvara för utlemning och mottagning af tvätt samt linnepersedlars utbyte till manskapet å derfor bestämde tider;
- att* hafva i sitt förvar nycklarne till tvättstuga, värmekammare, badrum och vedbodur.

### § 11.

#### **Stallkorpralens skyldigheter äro:**

- att* bära ansvaret för allt som hörer till ordningen och tienstgöringen inom stallet;
- att* hafva noggrann tillsyn öfver hästarnes skötsel, skoning och vattning, fodrets dagliga utdelning enligt bestämd utfodringsstat samt stallsysslornas ordentliga fullgörande;
- att* närvara vid all fouragering och tillse att varorna äro af fullgod beskaffenhet samt att betingade kvantiteter behörigen levereras;
- att* utöfva ständig tillsyn öfver seldon och körredskap så att de alltid befinnas snygga och i fullgodt skick samt då sådana bristfälligheter, som han ej sjelf kan afhjälpa, uppstå å dessa eller å stallinventarierna i allmänhet, derom genast göra anmälan till brandchefen;
- att* hafva tillsyn öfver hästarnes motionering samt tillse att aldrig flera än 2 hästar samtidigt få tagas från stallet utan att tillstånd dertill blifvit lemnadt af brandchefen;
- att* genast rapportera till brandchefen om någon häst insjuknat eller ådragit sig skada;

- att* hafva noggrann kännedom om brandskåpens läge och om närmaste och lämpligaste vägarne till desamma. När gator äro afspärrade, skall han således derom hafva vetskap;
- att* vid framkomsten till eldstället egna hästarne omsorgsfull vård så att de icke utsättas för förkylning. Hästfaltar skola därför alltid den kallare årstiden medfölja å utryckningsvagnen;
- att* vara väl förtrogen med veckohafvande korpralens åligganden, så att han vid dennes frånvaro kan sköta hans göromål.

## § 12.

**Stallmanskapet.**

1:o) Stallvakt kommenderas dagligen af stallkorpralen, och skall stallvakten ställa sig till efter rättelse de föreskrifter med afseende på tienstgöringen, som stallkorpralen meddelar.

2:o) Stallvakten skall i öfrigt ställa sig till efter rättelse den instruktion, som för brandkonstapel är utfärdad.

## § 13.

**Telegrafpost.**

1:o) Telegrafpost får ej aflägsna sig från apparatrummet utan särskild permission, och skall han till den, af hvilken permission beviljas, uppgifva hvem som ansvarar för tjensten under hans frånvaro.

2:o) Vid larm skall telegrafposten tydligt meddela, hvar brandskåpet eller brandstället är beläget samt innan brandkåren rycker ut, ytterligare förvissa sig om, att misstag vid afläsandet ej begåtts.

3:o) När signal med begäran om polisförstärkning kommer till stationen, skall befälet på lämpligaste sätt underrättas, på det att, om sådant anses nödigt, handräckning från brandstation må kunna sändas.

4:o) Telegrafpost skall alltid ihågkomma det stora ansvar, som är förenadt med denna tienst, hvil-

ken med oafätlig vaksamhet måste skötas, ty endast några ögonblicks försummelse från postens sida, kan blifva orsak till de största olyckor.

Inom de 3 branddistrikt, hvori staden är indelad, äro brandskåp uppsatta å följande platser.

*I första distriktet:*

Skåpet N:o	4 Smedjegatan	N:o	9
„	„ 5 Stora gatan	„	14
„	„ 6 Trädgårdsgatan	„	4
„	„ 7 Elektriska bolaget (qvart. Numa).		
„	„ 8 Mekaniska verkstaden (Elektriska verkst. filial).		
„	„ 9 Hamngatan	N:o	12
„	„ 10 Rådhuset.		
„	„ 11 Stora gatan	„	38

*I andra distriktet:*

Skåpet N:o	5 Slottsgatan	N:o	15
„	„ 6 Slottet.		
„	„ 7 Lasarettet.		
„	„ 8 Gamla folkskolan.		
„	„ 9 Stora gatan	„	66
„	„ 10 Nya folkskolan.		
„	„ 11 Källgatan	„	19

*I tredje distriktet:*

Skåpet N:o	8 Nordiska Metallbolaget (portvaktstugan).		
„	„ 9 Epidemisjukhuset.		
„	„ 10 Elementarläroverket.		
„	„ 11 Norrmalm	N:o	27—28

Den i centralapparaten befintliga visaren anger, vid gifven brandsignal, brandskåpets nummer och den i nummerskåpet framspringande siffran det distrikt, inom hvilket skåpet sitter.

Numrorna 1, 2 och 3 å visartafflan äro afsedda att utvisa om afledning eller kontakt uppstår å någon af linieledningarne, hvarför underrättelse till stads sergeanten eller korpralen genast skall afgifvas,

ifall visaren någon gång ställer sig på någon af dessa siffror.

Den till venster om galvanometern befintliga tangenten tjenar att undersöka om afledning finnes å ledningarna, i hvilket fall galvanometern ger utslag, då tangenten nedtryckes.

Den till höger om galvanometern befintliga tangenten tjenar att undersöka, om den i centralapparaten befintliga telefonen är i fullt tjenstbart skick och skall alltid hållas nedtryckt, då telefonering till och från brandskåp försiggår.

De fyra under galvanometern befintliga tangenterna, märkta 1, 2, 3 och 4, tjena att undersöka om distriktsledningarna äro klara samt om batteriet är tillräckligt kraftigt, i hvilket fall visaren flyttar sig ett steg för hvarje tryckning å någondera af tangenterna. Sådan profning skall en gång dagligen verkställas.

Det under nummerskåpet befintliga handtaget tjenar att återföra visaren på 0 samt att inskjuta siffran i skåpet, hvarvid handtaget föres åt venster.

Ringningen å den på centralapparaten befintliga larmklockan upphör, då glasdörren öppnas.

Då brandkårens reserv, eller del däraf, skall allarmeras, hvilket endast får ske på brandchefens eller vid hans frånvaro på vice brandchefens order, skall noga iakttagas den vid centralapparaten anslagna signaleringslistan, om hvilken hvarje konstapel är skyldig hafva fullständig kännedom.

Skall ångsprutan allarmeras skall derjemte telefoneras till ångsprutchefen.

Då signal från brandskåp ingår, iakttages följande:

Så snart larmklockan börjat ringa efterses i centralapparaten, om signalen afser eldsvåda, profning, eller om blott kontakt inträffat.

Då polisbiträde från brandskåp begäres, i hvilket fall visaren å nummertafeln framspringer till profning och den i nummerskåpet framspringande siffran visar det distrikt, inom hvilket skåpet sitter, öppnar telegrafposten genast glasdörren, återförer

visaren på 0, utför den i centralapparaten befintliga talluren, sätter den under samma apparat hängande hörluren till örat, nedtrycker den till höger om galvanometern befintliga tangenten och ger »hallo» till den signalerande patrullkarlen, för att från denne få besked hvart och för hvilket ändamål polisförstärkning begäres.

5:o) Telegrafapparaten och telefonen skola på det omsorgfullaste vårdas, och främmande personer, som inkomma i telegrafrummet, få på inga villkor vidröra dessa.

6:o) Uppstå afledningar eller andra felaktigheter å telegraflinier, apparater, m. m., skall derom genast anmälas till i stationen närvarande befäl. När feLEN afhulpits, rapporteras äfven härom till befälet.

7:o) Inkommer larmsignal från brandskåp eller anmäles eldsvåda genom telefon eller bud, slås genast larm inom stationen, hvarefter telegrafposten skall tydligt meddela, hvar brandskåpet eller eldstället är beläget.

8:o) Till förekommande af misstag skall telegrafposten vid telefonering om eldsvåda eller polisförstärkning begära, att meddelandet repeteras samt efterfråga den telefonerandes namn.

9:o) Anmäles eller telefoneras om skorstenseld, underrättas derom genast i stationen hemmavarande befäl.

10:o) Om eldsvådas utbrott skall telegrafposten vidare så fort sig göra låter underrätta stadsfiskalen, vattenledningsingenjören och rörnätsförmannen.

11:o) Då vattenledningsafstängning anmäls skall befälet derom underrättas, likaså då afstängning upphört.

12:o) Profning af brandtelegraf och till reserven ledande ringledningar sker i regel hvarje Onsdag.

#### § 14.

Vid offentliga teaterföreställningar skall teater-vakt beordras.

## Teatervakt åligger:

- att* så vidt möjligt vid representationerna förekomma eldfara och dämpa redan utbruten eld, hvarför han måste med största lugn använda den för handen varande eldsläckningsredskapen så att hvarken publiken eller teaterpersonalen onödigtvis oroas. Tystnad, lugn och sinnesnärvaro är vid sådant tillfälle af stor vigt;
- att* i händelse han ej tror sig kunna med tillgänglig redskap släcka elden genast allarmera brandkåren och samtidigt tillkännagifva eldfara till klädloger och öfriga till scenen hörande lokaler.
- att* ej taga befattning med något som ej hörer till dess tjänstgöring;
- att* vid ankomsten till teatern noggrant öfvertyga sig om att den föreskrifna eldsläckningsredskapen är i behörig ordning och å bestämda platser och att alla dörrar till utgångar och reservutgångar äro olåsta och att korridorer och trappor ej äro belamrade med något som kan hindra ett hastigt utrymmande af lokalerna.
- att* i händelse han finner anledning till anmärkning mot eldens vårdande vid teatern därom underätta vederbörande

---

**Fjerde kapitlet.**

## § 15.

**Förfarande vid eldsvåda.**

1:o) Vid signal till eldsvåda bör brandkonstapel sätta sin heder i att vara den förste på samlingsplatsen, icke onödigt uppehålla sig med någon omsorgsfullare klädsel, men likväl icke glömma någon uniforms- eller utredningspersedel, utan hellre

påtaga den under vägen, ty en aldrig så kort stunds väntan på en enda karl kan medföra oberäkneliga följder.

2:o) Utryckning till eldsvåda bör ske med skyndsamhet och på samma gång med iakttagande af tystnad och ordning.

3:o) Vid ankomsten till eldstället skall hvar och en genom raskhet och oförtrutet nit medverka att få räddnings- och släckningsmaterielen skyndsamt i användande och därvid noga ihågkomma, att icke kommendera hvarandra, utan skola alla arbeta tyst och säkert endast på befälhafvarens kommando.

4:o) Befälhafvaren för den afdelning af brandkåren som först ankommit till eldstället, skall utan dröjsmål göra sig säkert förvissad, om någon fara hotar i huset boende människor. Om så är förhållandet, vidtagas åtgärder för deras bergande.

Vidare skall han taga reda på sjelfva härden för elden, så att han kan bedöma dess utsträckning och vidden af den fara som är förhanden, hvilket senare är beroende på lägenheternas beskaffenhet och eldfarlighet. Så vidt möjligt är, bör man såväl vid bergandet af människor som vid släckningsarbetet söka att begagna sig af husets trappor och endast använda stegar i sådana fall, då all annan kommunikation är af rök eller eld stängd.

Under räddning af hästar och boskap böra ögonen på desamma öfvertäckas.

Den, som intränger i rökuppfyllda lägenheter, skall hafva räddningslinan fästad om lifvet och bör ihågkomma, att man bäst skyddar sig mot rök genom att gå i nedlutad ställning eller krypa fram.

En hvar skall egna uppmärksamhet åt, att slangarna ej onödigtvis läggas i krökningar och att skarpa brytningar undvikas.

Under sträng köld bör vattnet i slangarne hållas rinnande till förekommande af frysning äfven om det för tillfället ej behöfver användas för släckningen.

Dörrar och fönster hållas slutna, på det att luftdrag ej må gifva elden ytterligare fart. Först

när strålföraren kommit på sin plats och vattentillgång finnes, skola de öppnas för rökens och vattenångans aflägsnande.

Vid hvarje eldsvåda är nödvändigt att så ordna, att i händelse af behof en riklig vattentillgång kan åstadkommas. Lika nödvändigt är att för släckningen använda den minsta möjliga qvantitet vatten, då ofta nog händer att vattnet förstör mera än elden.

5:o) Hvar och en befälhafvare, som med manskap och materiel ankommit till eldstället tidigt nog för att på egen hand hafva kunnat vidtaga några åtgärder, rapporterar derom till högste på platsen tillstädeskommande befäl.

Efter hand framkommande afdelningars befälhafvare skola anmäla sig till den, som vid eldstället förer högsta befälet.

Manskapet skall qvarstanna vid sin redskap till dess order om det arbete, som skall utföras, meddelas.

Under pågående eldsvåda skall det manskap, som ej af släckningsarbetet är upptaget, alltid hålla sig samladt vid redskapen.

6:o) Strålförare skall djärft tränga sig fram så nära härden för elden som möjligt, för att vattenstrålen må kunna verka med största kraft. Han skall städse vara uppmärksam på den fara, för hvilken han är utsatt till följd af öfverhandtagande eld och rök, instörtande väggar, tak, bjälklag, golf m. m., hvarför han alltid skall vara beredd på återtag.

Dörrar, trappor, pelare och stöd skola i första hand skyddas.

Strålförare och de som honom biträda skola noga tillse, att slangarna ej dragas fram på ställen der de af eld eller heta föremål kunna skadas.

7:o) Under eldsvåda bör den strängaste ordning iakttagas. Hvarje karl skall noga uppmärksamma befälets befallningar, signaler och tecken. Han skall vara beredd att utsätta sig för de med hans tjänst förenade faror, på det att han i det afgörande ögon-

blicket icke må tveka att uppfylla sin pligt eller förlora sin i ett dylikt ögonblick nödvändiga sinnens närvaro.

---

### *Femte kapitlet.*

§ 16.

#### **Signaler.**

■ ■	<b>Framåt marsch!</b>
■ ■■■■ ■	<b>Sakta!</b>
■■■ ■■■	<b>Halt!</b>
■ ■ ■■■■	<b>Sitt af!</b>
■ ■■■■	<b>Sitt upp!</b>

Förestående fem signaler gälla för körning.

#### ■ ■ ■ **Stegar!**

Härefter gifves order, om hvilka stegar, som skola framföras och hvar de skola användas.

#### ■■■ **Vatten!**

Denna signal gifves vid behof af vatten från såväl vattenledning som ång- och handkraftspruta.

#### ■■■ ■ **Vatten nog!**

Begagnas då brandpost skall afstängas, ångspruta stoppas eller pumpning upphöra.

Vid sprutor och brandposter tjenstgörande manskap lemna dock ej sina platser och eldningen af ångsprutan får ej upphöra förr än order derom gifves.

#### ■ **Lystringssignal!**

Utan att begifva sig från sina platser och selsättningar afvakte manskapet signalgifvarens vidare order.

**■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ Nödsignal!**

Begagnas dels för att varna mot en öfverhängande fara och dels för att vid ett dylikt tillfälle erhålla personlig hjälp.

**■ ■ ■ ■ ■ Inryckning!**

Den redskap, som ej behöfves för eftersläckning uppsamlas och ordnas på fordonen, hvarefter hemmarsch anträdes.

Signaler som vid eldsvådstillfällen gifvas af brandchefen skola af underafdelningschefer försedda med signalpipor repeteras.

